



stevns kommune

*Vi har ikke råd til at spare
på miljø-, energi- og klima-
investeringer*



Redegørelse 2011

Lokal Agenda 21



Redegørelsen blev godkendt af Stevns
Kommunalbestyrelse den 26. maj
2011

Kontaktoplysninger:
Stevns Kommune, Teknik & Miljø
Postboks 83
4660 Store Heddinge

teknil@stevns.dk

Redegørelsen kan ses på Rådhuset i
Store Heddinge, Rådhuset i Hårlev,
kommunens biblioteker og på
hjemmesiden www.stevns.dk

Redegørelsen er udarbejdet i 2011 af
Stevns Kommune.

Indhold

4 Indledning

5 Lovgrundlag

5 Opbygning

6 Mindskelse af miljøbelastningen

- 6 Grundvand/vandforsyning
- 6 Affald
- 7 Spildevand
- 7 Forurening og trafik
- 8 Kommunal transport/kørsel
- 8 Grønne indkøb/økologi
- 8 Blå Flag havn
- 9 Kommunale ejendomme
- 9 Pleje af grønne områder m.v.
- 9 Gadelys

10 Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse

- 10 Opvarmning, vedvarende energi, lavenergi
- 10 Bæredygtighed i nybyggeriet
- 10 Sikker skolevej
- 11 Regnvand
- 11 Kommunalt nybyggeri
- 11 Byudvikling
- 12 Grønne områder/rekreative muligheder
- 12 Klimatilpasning
- 12 Trafiksikkerhedsrådet
- 13 Transport

14 Fremme af biologisk mangfoldighed

- 14 Generelt
- 14 Levesteder for dyr og planter
- 14 Natur
- 15 Vandløb
- 15 Øvrig naturplanlægning/landskabsplanlægning
- 16 Indkøb og anlægsprojekter
- 16 Kommunens veje

18 Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde

- 18 Organisation
- 18 Befolkningens deltagelse
- 19 Borgerkontakt til kommunen
- 19 LAG-Stevns
- 19 Lokal Agenda 21 plan/politik
- 20 Inddragelse af erhvervslivet
- 20 Turisme
- 20 Foroffentlighed og orientering
- 21 Grønt Råd
- 21 Stevns Kommunes Koordinationsforum (SKK)
- 21 Sundhedsafdelingen
- 22 Madservice Stevns Kommune
- 22 Undervisning/formidling

24 Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold

- 24 Kommuneplanlægning
- 24 Lokalplanlægning
- 24 Den kommunale forvaltning
- 25 Udbredelse af kendskabet til lokal Agenda 21
- 25 Sundhedsforum
- 25 Større anlægsprojekter

Indledning

Lokal Agenda 21 er et begreb som opstod i 1992. Det dækker over indsatsen for en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede. Brundtlandkommissionen formulerede i 1987 følgende definition af bæredygtighed:

”En udvikling der imødekommer nutidens behov uden at gå på kompromis med fremtidige generationers mulighed for at dække deres behov.”

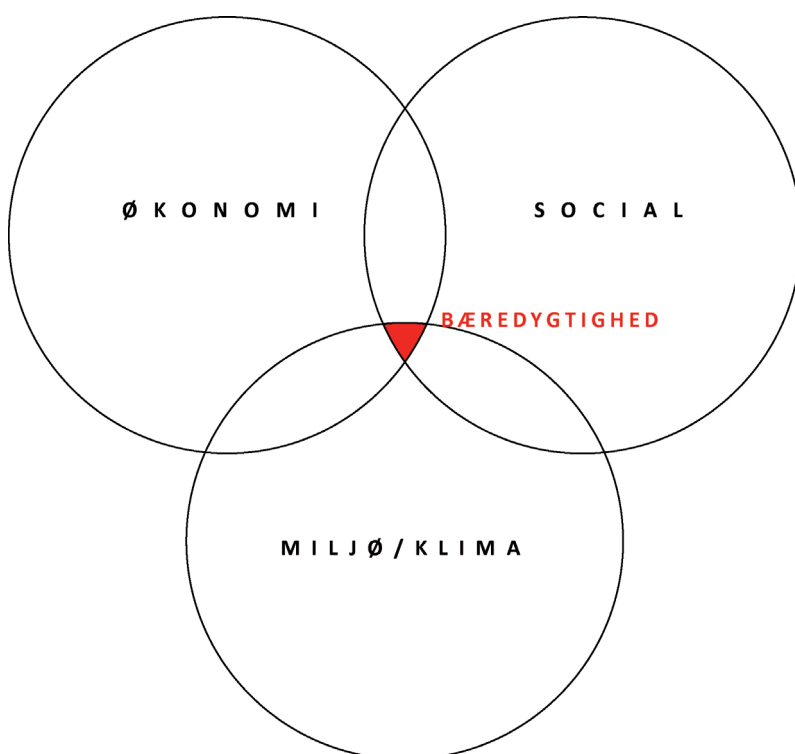
Bæredygtighed kan dække mange aspekter, men traditionelt opdeles den i tre kategorier: Miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed. Der er en balancegang mellem de tre, og man kan lægge vægten mest på den ene, den anden eller den tredje. Bæredygtighed er dog ikke opnået ved kun at opfylde den ene. Det er som en stol på tre ben - et ben kan ikke undværes uden at stolen vælter.

Stevns Kommune lægger stor vægt på den økonomiske bæredygtighed. Med projektet ”Bæredygtigt Stevns” er der

arbejdet meget med den økonomiske bæredygtighed.

Vi begynder at mærke konsekvenserne af klimaforandringerne med fx. regnskyl, hvor store mængder vand kommer ned i løbet af kort tid - det er vores system slet ikke bygget til, så det giver problemer med oversvømmelser. Derfor er vi tvunget til at tænke på miljøet og på hvordan Stevns Kommune kan udvikles på en bæredygtig måde, ikke bare økonomisk, men også miljø- og klimamæssigt samt socialt.

Lokal Agenda 21 er også princippet om at vi alle bærer et ansvar, både som borger, som virksomhed og som kommune. Nærværende redegørelse handler dog primært om hvad Stevns Kommune kan og vil gøre for en bæredygtig fremtid.



Lovgrundlag

Planlovens Kapitel 6a om Lokal Agenda 21 er grundlaget for denne redegørelse:

”§ 33a

Stk. 1: Regionsråd og kommunalbestyrelser skal inden udgangen af den første halvdel af den kommunale og regionale valgperiode offentliggøre en redegørelse for deres strategi for regionens henholdsvis kommunens bidrag til en bæredygtig udvikling i det 21. århundrede med oplysninger om, hvordan der skal arbejdes helhedsorienteret, tværfagligt og langsigtet, og hvordan befolkningen, virksomheder, organisationer og foreninger vil blive inddraget i arbejdet (lokal Agenda 21).

Stk. 3: Strategien skal for kommunalbestyrelsens vedkommende indeholde kommunalbestyrelsens politiske målsætninger for det fremtidige arbejde inden for følgende indsatsområder:

- 1) Mindskelse af miljøbelastningen,**
- 2) fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse,**
- 3) fremme af biologisk mangfoldighed,**
- 4) inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde og**
- 5) fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold.”**

Opbygning

De 5 indsatsområder som fremgår af Planloven genfindes direkte i denne redegørelse som overskrifter for en række emner.

For hvert emne er angivet:

- Status: Hvor står vi i dag?
- Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå?
- Handling: Hvordan skal der arbejdes?

Redegørelsen er udarbejdet ud fra devicen:

Vi har ikke råd til at spare på miljø-, energi- og klimainvesteringer

Den hidtil gældende LA21-redegørelse i Stevns Kommune blev vedtaget i 2007. Nærværende redegørelse bygger på en

evaluering og opdatering af den forrige, idet der er tale om langsigtede mål, som derfor opdateres og videreføres så vidt muligt.

Mindskelse af miljøbelastningen

Grundvand/vandforsyning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|--|
| <p>Der er ca. 12.000 ejendomme i Stevns Kommune, ca. 550 af disse har egen vandforsyning.</p> <p>Vandet kontrolleres løbende.</p> <p>Der anvendes generelt ikke pesticider på kommunale arealer.</p> <p>Der er udarbejdet indsatsplaner for vandværkerne i Gl. Stevns Kommune, og indsatsplaner for vandværkerne i Gl. Vallø Kommune vil blive udarbejdet i 2014-15, når kortlægning fra regionen foreligger.</p> <p>Kortlægning, bortgravning og afværge-pumpning er opgaver i Region Sjællands regi.</p> <p>Vandforsyningsplan vedtaget i 2010.</p> | <p>Stevns Kommune vil arbejde for at beskytte og sikre grundvandsressourcen på lang sigt.</p> | <p>Forurening af grundvandet forebygges ved opsporing af forureningskilder og sikring mod fremtidig forurening:</p> <ul style="list-style-type: none">• Løbende kontrol med vandkvaliteten i alle vandforsyninger.• Sløjfning af gamle brønde og boringer.• Kontrol med opfyldte mergelgrave og vandhuller. <p>Opfølgning på indsatsplanerne sker løbende.</p> |
| <p>Vandets Dag er en international kampagnedag den 22. marts.</p> | <p>Sætte fokus på det sunde drikkevand og den miljørigtige håndtering af spildevandet. Fx. prøve at reducere pesticider i grundvandet gennem oplysning til borgerne.</p> | <p>Fortsat afholdelse og markering af dagen med forskellige oplysningskampagner.</p> |

Affald

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| <p>Håndtering af affald</p> | <p>Øget sortering og genanvendelse og generel mindskeelse af affaldsmængderne.</p> | <p>Måltrettet orientering til borgerne om affaldssortering og genanvendelse. F.eks. som aktiviteter på genbrugspladserne.</p> <p>På genbrugspladserne er der oprettet særskilte containere til indsamling af loppe-effekter. Disse videregives til foreninger som holder loppemarked.</p> |
| <p>Genbrugspladserne</p> <p>Kara/Novoren (affaldsselskab) har overtaget driften af genbrugspladserne.</p> | <p>Optimere tilgængeligheden til genbrugspladserne og tilpasse dem til aktuelle behov i samfundet.</p> <p>Øge indsamling af glas.</p> | <p>Kontinuerlig opdatering af genbrugspladserne.</p> <p>Oprette opsamlingssteder for glas.</p> |

Spildevand

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| Der er udarbejdet spildevandsplaner og nødvendige tillæg, som bl.a. indeholder plan for rensning af spildevandet for enligt beliggende huse i det åbne land. Spildevandsplanerne er under revidering, og to nye emner er klimatilpasninger og håndtering af overfladevand. | Målet med spildevandsplanlægningen er at overholde de fastsatte målsætninger for recipienter (vandløb m.v.), grundvand og badevand. | Spildevandsplanens projekter realiseres, og planen ajourføres i nødvendigt omfang med henblik på at mindske forureningen. Ud over at udføre kloakering, arbejdes på at reducere overløbsbygværkers udledning og tilløbsmængderne til renseanlæggene reduceres. |
| Store Heddinge Renseanlæg/ Stevns Forsyning er ved at blive miljøcertificeret. | Nedbringelse af elforbruget. Dette arbejde udbredes til øvrige tekniske anlæg. | Der sættes fokus på adfærdsændringer mht. reduktion af elforbruget til belysning samt maskiner på personalemøder (driftsmøder) samt ved nyindkøb. Alle tekniske anlæg miljøcertificeres. |

Forurening og trafik

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|--|
| Luftforurening. Der er udarbejdet og vedtaget et Tomgangsregulativ i 2007. | Minimere forureningen ved tomgang. Minimere forurening i forbindelse med kommunal drift. | Øge kendskabet til regulativet med en kampagne. Opsætte skilte enten ved indkørslerne til byerne eller til kommunen. Stille krav til egne (herunder Materielgårdens) og entreprenørers køretøjers emission (Euro-normer).* |
| Støjforurening. | Minimere trafikstøj for både bilister og landskab. | Funktionsudbud på asfalt: Stille krav om støjreducerende slidlag på alle veje gennem byerne.* Arbejde for på sigt at reducere støj og brændstofforbrug på alle kommunale veje gennem funktionsudbud på asfalt.* |

Kommunal transport/kørsel

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|--|
| <p>Stevns Kommune råder over mange biler til forskellige formål. Mange biler er skiftet ud med små brændstoføkonomiske modeller som leases.</p> | <p>Nedbringe forureningen fra bilkørsel m.v.</p> <p>Mindske behovet for transport.</p> | <p>Indkøb/leje/anvendelse af mere energieffektive/miljørigtige biler og maskiner. Eks. el-biler til hjemmeplejen.</p> <p>Indkøb af videokonferencefaciliteter og samarbejde med K17 og Region Sjælland.</p> <p>I byerne skal sundhedsplejen så vidt muligt cykle.*</p> |

Grønne indkøb/økologi

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|---|
| <p>Indkøbspolitik blev godkendt i 2003 (i gl. Stevns Kommune).</p> <p>Krav til leverandører. (Enkelte lokale leverandører er blevet tilskyndet til at udvide deres sortiment).</p> <p>Der anvendes miljøvenlige rengøringsmidler i borgernes hjem.</p> <p>Der indkøbes generelt bæredygtige miljøvenlige artikler. Fx er alt kopipapir miljømærket og kuverter fremstillet af genbrugspapir.</p> | <p>Nedsættelse af miljøbelastningen fra varer.</p> <p>Miljørigtig/økologisk madlavning i kommunale køkkener.</p> | <p>Der skal fortrinsvis købes miljørigtige produkter, d.v.s. produkter, der:</p> <ul style="list-style-type: none"> • er fremstillet, distribueret og som kan bortskaffes på den mest miljøvenlige måde. • belaster miljøet mindst muligt under brug. • skal være svanemærkede. <p>Der købes så vidt muligt miljørigtige/økologiske varer til madlavning (Madservice Stevns) i daginstitutioner og i skoler.</p> |

Blå Flag havn

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Rødvig Lystbådehavn er en Blå Flag havn.</p> <p>Der er etableret udstyr til opsamling af spildevand på Lystbådehavnen.</p> <p>Der findes udstyr til afrensning af bundmaling på Lystbådehavnen.</p> | <p>Stevns Kommune vil mindske miljøbelastningen og dermed arbejde for et rent miljø på Rødvig Lystbådehavn, herunder minimere kobberbelastningen på land, når bådene klargøres.</p> | <p>Stevns Kommune vil opfylde de nye og strengere krav til Blå Flag.</p> |

Kommunale ejendomme

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Der er ansat en energikonsulent og udarbejdet Klimastrategi i 2009 samt Klimahandleplan for 2010-11, hvoraf det fremgår hvordan der arbejdes med energi i de kommunale ejendomme.</p> <p>Det samlede CO₂-forbrug i de kommunale ejendomme gøres op hvert år. CO₂-regnskabet offentliggøres på hjemmesiden.</p> <p>Institutionerne kan følge deres eget forbrug løbende.</p> | <p>Energi- og ressourcebesparelser m.v. i alle kommunale bygninger</p> <p>Synliggørelse af initiativer og opnåede effekter.</p> | <p>Miljøoptimering for samtlige kommunale ejendomme.</p> <p>Fortsat fornyelse og opdatering af klimahandlingsplan.</p> <p>Gennemførelse af energistyring og etablering af energibesparende foranstaltninger.</p> <p>Offentliggørelse af en årlig evalueringsrapport på kommunens hjemmeside.</p> |

Pleje af grønne områder m.v.

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|---|
| <p>Der anvendes ikke pesticider på kommunalt drevne og bortforpagtede jorder. I særlige tilfælde kan pesticider dog anvendes til bekæmpelse af bjørneklo i større klynger.</p> | <p>Udbrede begrænsning i anvendelsen af pesticider m.v. også til borgerne.</p> | <p>Oplysning og kampagner til borgere og ansatte.</p> <p>Registrere kommunal anvendelse af pesticider</p> <p>Undersøge alternative, miljørigtige bekæmpelsesmidler.</p> |

Gadelys

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Brændetiden er i februar 2011 reduceret med 1,25 timer pr. døgn i forhold til almanakken, 3/4 time om morgenen og 1/2 time om aftenen. Desuden er indført 100% slukning fra uge 20-31.</p> <p>Udskiftning af gamle armaturer er igangsat.</p> | <p>Mindske energiforbruget ved gadebelysning mest muligt.</p> | <p>Fortsat fokus på muligheder for slukning af gadelys samt evaluering af konsekvenserne.</p> <p>Udskiftning af gamle armaturer med nye lavenergi-armaturer.</p> <p>Ved etablering af ny gadebelysning lægges vægt på løsninger med så lavt et energiforbrug som muligt.</p> |

Fremme af en bæredygtig byudvikling og byomdannelse

Opvarmning, vedvarende energi, lavenergi

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| <p>Der er skabt mulighed for at anvende alternative og energibesparende energiformer til opvarmningsformål i nye lokalplaner i naturgasområder.</p> <p>I Planloven er der indført en ny bestemmelse om, at der i lokalplaner kan påbydes opførelse af lavenergi-bebyggelse.</p> | <p>Ressource- og forureningsbegrænsning gennem energibesparelser generelt og især til opvarmningsformål.</p> <p>Stevns Kommune vil arbejde for at fremme udbredelsen af energibesparende foranstaltninger og alternativ energi, f.eks. solvarme/-energi – også i naturgasområder.</p> | <p>Ved henvendelse vedr. byggesager skal der være mulighed for at få vejledning om alternative og energibesparende energiformer.</p> <p>Der udarbejdes en demonstrationslokalplan, som bl.a. skal indeholde anvisninger for løsninger på områderne energi- og ressourcebesparelser, udnyttelse af vedvarende energi og mindreforbrug af knappe eller sundheds- og miljøbelastende materialer.</p> |

Bæredygtighed i nybyggeriet

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| <p>Alle lokalplaner, der omhandler nybyggeri, omtaler anvendelse af miljømæssigt bæredygtige materialer.</p> <p>I alle nye lokalplaner tilbydes vejledning i spørgsmål om miljø, ressourcer m.v.</p> | <p>Sundere og mere miljøvenligt byggeri.</p> | <p>Udbredelse af kendskabet til nye byggematerialer til borgerne. Fx. ved henvisning til relevant litteratur eller udlevering af informationsfolder.</p> |

Sikker skolevej

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| <p>Der er etableret cykelstier og andre forbedringer for sikring af skoleveje.</p> <p>Der vedtages en trafiksikkerhedsplan i 2011.</p> | <p>Sikring af skoleveje (cykelstier), hvilket ud over trafiksikkerhed også øger børns og unges mulighed for fysisk aktivitet.</p> | <p>Fortsat udbygning af skolestinet m.v.</p> <p>I forbindelse med udarbejdelse af lokalplaner/byggemodninger lægges vægt på, at cykel-/gangstier anlægges i eget tracé.</p> |
| <p>Der er en færdselskontaktlærer på hver skole.</p> | <p>Forbedre færdselsundervisning i skolerne.</p> | <p>Undersøge hvordan der kan gives bedre opbakning til færdselskontaktlærere.*</p> |

Regnvand

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| <p>Bortskaffelse af regnvand fra boligområder er blevet et stort problem. Der er kapacitetsproblemer i recipienterne, og det er dyrt at pumpe regnvand.</p> <p>I Planloven er indført mulighed for at kræve installation af anlæg til opsamling af regnvand fra tage til brug for wc-skyl og tøjvask i maskine som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse.</p> | <p>Nedbringe energiforbruget til og dermed også miljøbelastningen fra bortpumpning af regnvand fra boligområder og andre områder til recipienter. Og samtidig sikre den lokale grundvandsdannelse og -ressource.</p> | <p>Indføre lokal nedsivning af regnvand i nye områder gennem lokalplanlægningen.</p> <p>Indarbejde løsninger med anvendelse af regnvand som en ressource gennem lokalplanlægningen.</p> <p>Indførelse af biofaktor (særlig beregningsmodel, hvor resultatet er et udtryk for hvor meget grønt der er på en grunds ubebyggede areal) i planlægningen, fx: <i>"Den enkelte grund indrettes med en biofaktor på minimum..."</i>*</p> <p>Etablering af områder der kan håndtere vand i perioder med megen nedbør.*</p> |

Kommunalt nybyggeri

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Rødvig Multihus er et energi-producerende byggeri anno 2010, hvor der fra begyndelsen er tænkt på klima, energi og miljø.</p> | <p>Alle kommunale nybyggerier skal gå foran på klima-, energi- og miljøområdet.</p> | <p>Nye energirigtige teknologier afprøves og implementeres i nybyggeriet.*</p> <p>Projekter skal vurderes ud fra et totaløkonomisk perspektiv (anlæg samt drift i "levetiden", så energigevinster medregnes).*</p> |

Byudvikling

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| <p>Byerne breder sig ud i landskabet samtidig med at grunde og bygninger inde i byerne står tomme.</p> | <p>Byudviklingen skal være så bæredygtig som muligt. Dvs. at den bl.a. understøtter den offentlige transport.</p> | <p>Undgå udlæg af nye arealer til byudvikling.*</p> <p>Byudvikle ved omdannelse af områder fx. fra industri- til boligområde.*</p> <p>Fortætte omkring stationerne i stationsbyerne.*</p> |

Grønne områder/rekreative muligheder

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| Byer og landsbyer har flere potentielle rekreative områder, som gadekærene og fx. byskoven i Hårlev. | Flere grønne, rekreative områder i byer og landsbyer. Grønne områder i bymæssige sammenhænge giver en øget folkesundhed, en øget værdi i området og kan samtidig afhjælpe mange af de klimamæssige udfordringer vi står overfor. | Ved naturgenopretningsprojekter skal de rekreative muligheder indtænkes i projektet.* Når nye rekreative områder indrettes, skal de kunne afhjælpe klimamæssige udfordringer, fx. ved at kunne tilbageholde eller nedsive regnvand.* Rekreative områder/friarealer indtænkes og indarbejdes i alle lokalplaner.* Udarbejde en rekreativ strategi. |

Klimatilpasning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| Vi står over for en række klimamæssige udfordringer, mest presserende er regnvandshåndtering, når vi udsættes for pludselige og kraftige regnskyl. | Undgå oversvømmelser. | Tilpasset og rettidig planlægning og håndtering af problemstillingerne på et helhedsorienteret grundlag. Samlet plan/strategi for klimaforandringer, som også behandler problematikkerne omkring vand. Havstigning, overfladevand, nedsivning og fremtidige scenarier omkring grundvandet.* Bruge regnvandet som ressource i rekreative områder, hvor det også kan nedsives. |

Trafiksikkerhedsrådet

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| Trafiksikkerhedsrådet blev etableret i 2009. Rådet er et samarbejde mellem kommunen, politiet og relevante organisationer og råd, bl.a. Handicaprådet og Dansk Cyklistforbund. | Forbedre trafiksikkerheden og styrke samarbejdet mellem kommune og lokale aktører. | Drøftelse af trafiksikkerhedsspørgsmål i kommunen. Organisering af kampagner. Rådgivning af Plan- og Teknikudvalget. |

Transport

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| <p>En stor del af busservicen i det åbne land mellem landsbyerne er nedlagt.</p> <p>Omstigning mellem togene på Køge Station koster tid.</p> <p>Der anlægges flere nye cykelstier i kommunen.</p> | <p>Fremme bæredygtige transportformer.*</p> | <p>Flere busforbindelser.*</p> <p>Gode parkeringsforhold ved stationerne i stationsbyerne både for cykler og biler.*</p> <p>Oprettelse af ladestationer til el-biler.*</p> <p>Fortsat udbygning af cykelstinettet.*</p> <p>Timing mellem S-tog og Regionstog på Køge Station skal optimeres.*</p> <p>Regionstog skal føres frem til den nye station Køge Nord.*</p> |

Fremme af biologisk mangfoldighed

Generelt

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| Naturforvaltningsplan udarbejdet i 2007. Statens vand- og naturplaner forventes i 2011. | Målet er at bevare og genskabe en alsidig natur. | Udarbejdelse af handleplaner på baggrund af Statens Vand- og Naturplaner og gennemførelse af projekter. |

Levesteder for dyr og planter

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| Der foretages fugletællinger i Tryggevælde Ådal. Handlingsplan for markfirben vedtaget i 2009. Helhedsplan for Tryggevælde Ådal er under udarbejdelse. Registrering af §3 områder foregår og forventes færdig i 2011. | Vigtige levesteder for dyr og planter skal bevares. | Levestederne kortlægges med udpegning og beskrivelse samt gennem særlige projekter. Handlingsplaner for den enkelte art udarbejdes og iværksættes, fx handlingsplan for flagermus. Fokus på udvikling af grønne områder i byernes nærhed til gavn for både mennesker, dyr og planter. |

Natur

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| Der indsamles oplysninger/registreringer om natur, herunder flora, (træk)fugle og nataktive insekter, som skal indgå i forvaltningen og planlægningen. | Bevare, udvikle og formidle naturoplevelser af høj kvalitet uden at forringe naturlokaliteternes særpræg. | Beskyttelseshensyn skal indarbejdes i den daglige forvaltning og udbredes til hele den kommunale organisation. Oprettelse af nye stier. Udarbejde tematiserede rutebeskrivelser. Planlægge for nye større sammenhængende naturområder og få bedre sammenhæng mellem de eksisterende.* |

Vandløb

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|--|
| Der er påbegyndt restaurering af vandløb til gavn for dyrelivet og de rekreative værdier. En forbedring af vandløbets fysiske forhold medfører desuden en forøget selvrensningsevne i vandløbet, så andre rensningsforanstaltninger evt. kan undgås/udsættes. | Fremme den biologiske mangfoldighed i og nær vandløbene. | Arbejdet med vandløbsrestaurering fortsættes. |
| Skånsom vandløbsvedligeholdelse . Der udarbejdes vedligeholdelsesplaner for de enkelte vandløb. | En miljømæssig optimal pleje og vedligeholdelse af vandløbene, som tilgodeser både flora, fauna og afvandingsbehov. | Fortsat overgang fra grødeskæring med maskine til skånsom vandløbsvedligeholdelse med håndholdte værktøjer. Fortsat udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner for det enkelte vandløb. |

Øvrig naturplanlægning / landskabsplanlægning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| Statens Vand- og Naturplaner forventes i 2011. Indsatsplan for bekæmpelse af Bjørneklo vedtaget 2008 og igangsat. | Fremme den biologiske mangfoldighed med forskellige initiativer. Forbedre planlægningsgrundlaget. | Der arbejdes med nye projekter i henhold til den kommende naturplanlægning. Fortsat indsats mod Bjørneklo og andre invasive arter. Fortsat fokus på pleje af kommunale naturområder. Der skal udarbejdes en landskabsanalyse. Udpegning af nye potentielle naturområder. |

Indkøb og anlægsprojekter

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| Indkøbspolitik vedtaget. | Stevns Kommune vil medvirke til at bevare levesteder for planter og dyr globalt | Der skal så vidt muligt indkøbes miljøcertificerede varer, så levesteder for dyr (f.eks. regnskov) ikke ødelægges. |

Kommunens veje

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|--|
| Vejrabatter vedligeholdes med slåning 1 gang om året. | Fremme den biologiske mangfoldighed langs vejene.* | Afslået biomateriale fjernes for at undgå opformering af uønskede arter som Gold Hejre og for at forbedre vilkårene for arter som trives på næringsfattig bund. Biomaterialet kan anvendes til kompost eller i biogasanlæg i fremtiden.* |



Inddragelse af befolkningen og erhvervslivet i det lokale Agenda 21-arbejde

Organisation

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Kommuneplanlæggeren er projektkoordinator i en tværfaglig organisation. | Bedre koordinering af LA 21-arbejdet. | Involvering af alle afdelinger i den kommunale forvaltning. Nedsættelse af en projektgruppe. Løbende evaluering af LA21-redegørelsen. |

Befolkningens deltagelse

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Kommunalbestyrelsen besluttede Politik for nærdemokrati og borgerinddragelse i 2010.</p> <p>Borgerne blev inddraget i forbindelse med Plan 13, udarbejdelse af kommuneplanstrategi.</p> <p>Der er i 2010 afholdt 18 dialogmøder i landsbyernes forsamlingshuse.</p> <p>Der lægges vægt på samarbejde med borgere og lodsejere i Tryggevælde, Ådal Helhedsplanen samt arbejdet med Stevns Klint og UNESCO ansøgningen.</p> | <p>Styrkelse af borgerinddragelse og nærdemokrati.</p> <p>Tilskynde borgerne til at involvere sig i beslutningsprocesserne.</p> | <p>Borgerinddragelse skal fortsat medtages i kommuneplanen.</p> <p>Efterlevelse af den nye politik.</p> <p>Inddrage borgerne i projekter som har betydning for deres nære omgivelser.</p> <p>Fortsat arbejde med borgerinddragelse og dialogmøder. Der skal nedsættes et 'Landsbyernes Fællesråd'.</p> <p>En årlig Stevns Dag, hvor kommunen bl.a. viser aktuelle projekter frem.*</p> |
| Jordens Dag blev sidst afholdt i Stevns i 2009 i flere af kommunens institutioner. Grundet omstruktureringer afholdes det ikke længere. | Involvere og inspirere borgerne i emner indenfor miljø, klima og energi. | Afholde et årligt tilbagevendende borgerarrangement med lign. tema, evt. i samarbejde med Kbh Syd.* |
| <p>Årligt strandrensningsprojekt, som aktiverer borgerne i indsamling af affald på strandene.</p> <p>Ren Strand - Ren Natur afholdes i samarbejde med Region Sjælland.</p> | <p>Rene strande.</p> <p>Øget bevidsthed om affald i naturen og adfærdsregulering.</p> | <p>Fortsat afholdelse af årligt strandrensningsarrangement.</p> <p>Fortsat samarbejde med Region Sjælland om Ren Strand - Ren Natur.</p> |

Borgerkontakt til kommunen

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Borgere kan skrive digitale anmeldelser om fx. huller i vejene til Teknik & Miljø på hjemmesiden. | Bedre muligheder for enkel borgerkontakt til det kommunale system. | Den digitale borgerkontakt skal til stadighed forbedres. Dialogsteder kan oprettes på hjemmesiden eller kommunens facebook-side. |

LAG-Stevns

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|--|
| <p>Der er ved stiftende generalforsamling i juni 2007 dannet en såkaldt Lokal Aktions gruppe, LAG-Stevns, der gør det muligt at få tilskud fra EU's landdistriksprogram til projekter, der giver et løft til kommunen.</p> <p>Stevns er det der kaldes en mellemkommune, hvilket giver os mulighed for at få 25% af et projekts samlede budget finansieret via programmet.</p> <p>LAG Stevns har en udviklingsstrategi for sit arbejde.</p> <p>LAG Stevns har en koordinator.</p> | <p>Overordnet set er målet for LAG-Stevns at opmuntre borgere, foreninger, virksomheder og det offentlige i Stevns Kommune til at udtænke gode projekter, der giver et løft til Stevns Kommune.</p> <p>Det kan være projekter inden for produktudvikling, turisme, bosætning, kultur, natur og meget mere. Der er med andre ord meget vide rammer for, hvilke typer projekter der kan støttes.</p> <p>LAG Stevns har opstillet en række kriterier for hvordan de vægter det enkelte projekt. Heriblandt er et kriterie om bæredygtighed.</p> | <p>LAG Stevns vil fremover:</p> <ul style="list-style-type: none">- Løbende afholde infomøder med udvalgte temaer, eksempelvis 'unges idéer'.-Udvikle projekter sammen med ansøgere.-Behandle ansøgninger samt bevilge støtte.-Formidle gennem hjemmeside og opsøgende arbejde. |

Lokal Agenda 21 plan/politik

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|--|
| <p>LA 21-arbejdet er i dag til dels integreret i kommuneplanarbejdet.</p> <p>En LA 21-politik blev vedtaget i 2000 i gl. Stevns Kommune.</p> | Fremme bæredygtige initiativer mest muligt i forvaltningens arbejde. | Kendskabet til Lokal Agenda 21 udbredes i forvaltningen for at kommunens ansatte kan gå foran i en bæredygtig udvikling af Stevns Kommune. |

Inddragelse af erhvervslivet

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|--|---|
| <p>Stevns Erhvervsråd er etableret og har også en hjemmeside. Hermed er grunden for et samarbejde mellem kommunen og erhvervslivet lagt.</p> | <p>Erhvervslivet skal inddrages i udviklingen af en bæredygtig Stevns Kommune.</p> | <p>Stevns Erhvervsråd sikrer dialog og samarbejde mellem kommune og erhvervsliv.</p> <p>København Syd Erhvervscenter har en aktiv rolle som formidler af viden og netværk i arbejdet for at støtte en bæredygtig udvikling af det lokale erhvervsliv.</p> |

Turisme

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|--|
| <p>Turisme er en del af erhvervslivet, som har en stor betydning for bosætningspolitikens succes.</p> <p>Der arbejdes med formidling af natur- og kulturværdier på Stevns – bl.a. med foldere og skilte. Desuden er der opnået tæt kontakt med andre turistorganisationer, herunder Turismeudvikling København Syd.</p> <p>Der er udarbejdet en turistpolitisk redegørelse og en Turismestrategi i 2011.</p> | <p>Nye initiativer på turismeområdet og dermed beslægtede erhverv skal udvikles og markedsføres på et bæredygtigt grundlag, og det skal sikres, at de også kommer den stevnske befolkning til gode.</p> | <p>Balancen mellem kvalitets- og masseturisme skal afvejes, bl.a. gennem god markedsføring.</p> <p>Nye initiativer skal udvikles i et samspil med den lokale befolkning, hvor de forskellige hensyn nøje afvejes i forbindelse med konkrete tiltag.</p> <p>Der arbejdes for at Stevns Klint kommer på UNESCOs verdensarvsliste, samt at klintens turismepotentiale udnyttes på en bæredygtig måde.</p> |

Foroffentlighed og orientering

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| <p>Inden forslag til lokalplaner og andre planer færdigskrives, afholdes formøder med parter og naboer, som på den måde får lejlighed til at få indflydelse på udformningen af selve forslaget.</p> <p>Der orienteres også om sektorplanlægning inden påbegyndelse af anlægsarbejder.</p> | <p>At opnå bedre forståelse, indsigt og ejerskab samt bedre kvalitet i beslutningerne.</p> | <p>Fremgangsmåden fortsættes med information til og dialog med de involverede parter.</p> |

Grønt Råd

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| Grønt Råd er nedsat og holder møder 2 gange årligt. | At opnå bedre forståelse, indsigt og ejerskab samt bedre kvalitet i beslutningerne. | I Grønt Råd Stevns vil der være mulighed for at drøfte emner vedrørende natur, miljø, planforhold, bæredygtighed m.m. |

Stevns Kommunes Koordinationsforum (SKK)

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| Stevns Kommunes Koordinationsforum er nedsat af repræsentanter for vandforsyningen, myndigheder og andre interessenter og holder møder 2 gange årligt for at bistå ved udarbejdelsen af indsatsplanerne på vandforsyningsområdet. | Beskyttelse af grundvandressourcen. | Det drøftes hvilke indsatser, der er nødvendige for at sikre godt og rigeligt grundvand fremover. |

Sundhedsafdelingen

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| Der er vedtaget en overordnet Kostpolitik og Kostpolitikker på børn- og ungeområdet. Bruger- og pårørenderåd har mulighed for at drøfte økologi og bæredygtig udvikling. Borgerne oplyses om, at medicinrester samt batterier til høreapparater returneres til destruktion via apoteket. Ældreråd og Handicapråd. | Nedsættelse af miljøbelastningen gennem inddragelse af pårørende. Forbedre folkesundheden og inddrage borgere, brugere og medarbejdere i kostpolitikkerne. | Fremgangsmåden fortsættes. Fortsat dialog med ældre- og handicapråd. |

Madservice Stevns Kommune

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Decentrale bruger- og pårørenderåd på samtlige plejecentre er med til at sikre, at rammerne for madtilbuddene opfyldes. | Medinddrage brugerne i den løbende udvikling af madtilbud i samarbejde med bruger-/pårørenderåd. | Fremgangsmåden fortsættes. |

Undervisning/formidling

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Der undervises i natur og teknik i skolerne, og Stevns Natur Center tilbyder naturvejledning for skoler og institutioner. | Miljøbevidstheden hos befolkningen i Stevns Kommune skal højnes. | Børn og unge i Stevns Kommune skal sikres miljøundervisning af høj kvalitet. De enkelte skoler og institutioner opfordres til at udarbejde miljøhandlingsplaner. Resultaterne af arbejdet for en bæredygtig fremtid skal synliggøres og formidles. Der bør kun indkøbes miljørigtige produkter til institutionerne og kommunens medarbejdere. CO ₂ -regnskab offentliggøres på skolernes og institutionernes hjemmesider. Optimere affaldssorteringen på skolerne og institutionerne. |

Fremme af et samspil mellem beslutningerne vedrørende miljømæssige, trafikale, erhvervsmæssige, sociale, sundhedsmæssige, uddannelsesmæssige, kulturelle og økonomiske forhold

Kommuneplanlægning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|--|
| Arbejdet med udarbejdelsen af kommuneplanen for Stevns Kommune er en god anledning til at fremme samspillet mellem de forskellige sektorbeslutninger. | Gennem kommuneplanlægningen at få overblik over de mange forskellige sektorinteresser og få indarbejdet dem i en fælles -herunder økonomisk-sammenhæng med mulighed for årlige justeringer i forbindelse med driften af planen (årshjulet). | Gennem inddragelse af alle afdelinger i den kommunale forvaltning og borgerne at fremme et samspil mellem projekter og andre tiltag. |

Lokalplanlægning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Lokalplanlægning er en fast procedure som involverer borgere og interessenter. Der er etableret faste møder mellem byggesagsbehandlingen og planlæggerne. Der er etableret et Planforum med repræsentanter fra alle faggrupper. | Gode, gennemtænkte og bæredygtige lokalplaner, som er nemme at administrere efter. | Gennem dialog, samarbejde og interne høringer sikre at planerne tager højde for alle forhold. |

Den kommunale forvaltning

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|---|---|
| I henhold til lovgivningen gennemføres forskellige miljøscreeninger/-vurderinger af forslag til planer og afgørelser. | Gode screeninger/vurderinger til gavn for miljø, klima og borgere. | En bæredygtigheds- og sundhedskonsekvensvurdering indarbejdes som rutine i alle relevante indstillinger til politiske beslutninger.* Oprettelse af projektgrupper, hvor alle involverede inddrages fra starten.* |
| Kommunikationen mellem afdelinger og internt i afdelingerne kan forbedres. | Optimalt samarbejde mellem afdelinger og teams, samt at kommunen taler med ét ansigt udadtil. | Udarbejdelse af en procedure for interne høringer både internt i afdelingerne og på tværs af afdelingerne.* |

Udbredelse af kendskabet til lokal Agenda 21

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|--|---|---|
| Lokal Agenda 21 er stadig ikke et alment kendt begreb. Der er lavet en underside til hjemmesiden om Lokal Agenda 21 . | Alle Stevns Kommunes borgere, erhvervslivet og kommunalt ansatte medarbejdere skal være bekendt med Stevns Kommunalbestyrelses overordnede strategier for en bæredygtig udvikling i Stevns Kommune. | Gennem information og formidling samt gennemførelse af konkrete projekter skal alle inddrages i arbejdet med udviklingen af en bæredygtig Stevns Kommune. |

Sundhedsforum

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|--|
| Sundhedsforum er nedsat af politikere og afdelingschefer og holder 2 møder årligt. Eksempler på tværgående projekter: <ul style="list-style-type: none">• Stevns fyr - der skal indgå sundhedsaktiviteter• Renovering af Byskoven Hårlev - sundhedsspor | At sundhedsfremmende tiltag bliver integreret i den kommunale planlægning. At sikre at kommunens borgere bliver sundere og raskere. | Sundhedsforum sikrer en helhed på tværs af afdelingerne i kommunen med gensidig orientering og sparring. |

Større anlægsprojekter

| Status: Hvor står vi i dag? | Visioner og mål: Hvad vil vi gerne nå? | Handling: Hvordan skal der arbejdes? |
|---|--|---|
| Alle planer miljøscreenes og/eller miljøvurderes, mens anlægsprojekter kun screenes og/eller vurderes i henhold til VVM-bekendtgørelsen, når de har en vis størrelse. | At alle projekter, private som kommunale, skal være bæredygtige. | Alle større anlægsprojekter miljøscreenes/vurderes for at opnå mere gennemtænkte og bæredygtige løsninger. Evt. som en præmieringsordning.* |